

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Τα Δικαιώματά Σας](#) > [Θεμελιώδη Δικαιώματα](#) > Portugal

Περιεχόμενο που
παρέχεται από
Πορτογαλία

Εθνικά δικαστήρια και λοιποί μη δικαστικοί φορείς

Πορτογαλία

Εθνικά δικαστήρια

Σε περίπτωση παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, οι πολίτες μπορούν να προσφύγουν ενώπιον των δικαστηρίων. Τα πορτογαλικά δικαστήρια (πολιτικά και διοικητικά) είναι αρμόδια για την απονομή δικαιοσύνης, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των πολιτών τα οποία προστατεύονται από τον νόμο, την πρόληψη των παραβιάσεων του δημοκρατικού κράτους δικαίου και την επίλυση των δημόσιων ή ιδιωτικών διαφορών (άρθρο 202 του Συντάγματος της Πορτογαλικής Δημοκρατίας).

Το Συνταγματικό Δικαστήριο φέρει το ιδιαίτερο καθήκον της απονομής δικαιοσύνης σε νομικές και συνταγματικές υποθέσεις. Αν έχουν εξαντληθεί τα τακτικά ένδικα μέσα (άρθρο 70 παράγραφος 2 και 72 του Οργανισμού του Συνταγματικού Δικαστηρίου), ο διάδικος ο οποίος κατά τη διάρκεια της δίκης επικαλέστηκε την αντισυνταγματικότητα ενός νόμου που εφαρμόστηκε δικαιούται να προσφύγει ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλείστε να δείτε τη σελίδα για τα [συστήματα απονομής δικαιοσύνης των κρατών μελών - Πορτογαλία](#).

Εθνικός φορέας ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο Διαμεσολαβητής (Provedor de Justiça)

Από το 1999 ο Πορτογάλος Διαμεσολαβητής έχει, εκτός από τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στη συνέχεια, τον ρόλο του εθνικού φορέα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως διαπιστευμένος «Α' τάξης» φορέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που συμμορφώνεται πλήρως με τις Αρχές των Παρισίων.

Συνεπώς, το έργο του Διαμεσολαβητή περιλαμβάνει την προαγωγή και διαφύλαξη των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση και διαρκή εγρήγορση ως προς τα δικαιώματα των πιο ευάλωτων ατόμων βάσει ηλικίας ή ψυχοκινητικής διαταραχής: των παιδιών, των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία.

Η υποβολή και διεκπεραίωση των καταγγελιών γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην ενότητα για τον Διαμεσολαβητή.

Ο Διαμεσολαβητής

Ο Διαμεσολαβητής είναι το θεσμικό όργανο που είναι επιφορτισμένο «με την προάσπιση και την προαγωγή των δικαιωμάτων, των ελευθεριών, των διασφαλίσεων και των νόμιμων συμφερόντων των πολιτών» (άρθρο 1 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 9/91 της 9ης Απριλίου 1991, όπως έχει τροποποιηθεί) όταν αυτά παραβιάζονται κατά τις συναλλαγές των πολιτών με τις δημόσιες αρχές. Οι πολίτες, όταν δεν έχουν στη διάθεσή τους άλλη εναλλακτική οδό, είτε επειδή όλα τα μέσα έννομης προστασίας (διοικητικά και/ή δικαστικά) έχουν εξαντληθεί είτε επειδή έχει παρέλθει η προθεσμία άσκησης τους, μπορούν να απευθύνονται στον Διαμεσολαβητή και να υποβάλλουν ατελώς την καταγγελία τους, εκθέτοντας τους λόγους αυτής.

Όπως προαναφέρεται, στην Πορτογαλία ο Διαμεσολαβητής είναι επίσης ο εθνικός φορέας ανθρωπίνων δικαιωμάτων που είναι επιφορτισμένος με τον ρόλο του εθνικού μηχανισμού πρόληψης.

Τον Μάιο του 2013 βάσει του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το Συμβούλιο των Υπουργών αποφάσισε να αναθέσει στον Διαμεσολαβητή τον ρόλο του εθνικού μηχανισμού πρόληψης. Κατά συνέπεια, ο Διαμεσολαβητής είναι αρμόδιος για τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων σε χώρους στέρησης της ελευθερίας —φυλακές, κλινικές, ψυχιατρικά νοσοκομεία, αναμορφωτήρια κ.λπ.— με σκοπό την παρακολούθηση της ποιότητας της στέγασης και της σίτισης των προσώπων που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους, τον έλεγχο της τήρησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων των κρατουμένων (περιλαμβανομένου, όπου είναι εφικτό, του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και στη νόμιμη επικοινωνία με συγγενικά πρόσωπα και νόμιμους εκπροσώπους) και τη διαπίστωση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας εξατομικευμένων θεραπευτικών προγραμμάτων.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες ενώπιον του Διαμεσολαβητή μπορούν να υποβάλλονται με διάφορα μέσα: μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεφωνικά, αυτοπροσώπως στις εγκαταστάσεις του Διαμεσολαβητή (**διευθύνσεις**) και μέσω ηλεκτρονικού εντύπου καταγγελίας (**έντυπο καταγγελίας**), καθώς και σε οποιαδήποτε εισαγγελία.

Ο Διαμεσολαβητής δεν λαμβάνει μόνο καταγγελίες, αλλά και άλλα διαβήματα, όπως ανώνυμες διευκρινίσεις, απλές αιτήσεις παροχής πληροφοριών και νομικών συμβουλών, ή γενικές δηλώσεις επί συγκεκριμένων ζητημάτων, τα οποία εκ προοιμίου αρχειοθετούνται.

Για κάθε καταγγελία που υποβάλλεται κινείται διαδικασία (όχι κατ' ανάγκη νέα, δεδομένου ότι οι καταγγελίες που αφορούν παρεμφερή ζητήματα μπορεί να συνεξετάζονται στο πλαίσιο ενιαίας διαδικασίας για λόγους ταχύτητας και οικονομίας της διαδικασίας) και η καταγγελία διερευνάται κατά τα προβλεπόμενα. Με άλλα λόγια, διεξάγονται όλες οι αναγκαίες έρευνες για να εξακριβωθούν τα πραγματικά περιστατικά, π.χ. με ακρόαση της οντότητας κατά της οποίας στρέφεται η καταγγελία και ακόμη και του ίδιου του καταγγέλλοντος, που μπορεί επίσης να ζητήσει ακρόαση από τον Διαμεσολαβητή.

Στο τέλος της εν λόγω διαδικασίας, η καταγγελία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη διατύπωση συστάσεων, υποδείξεων, παρατηρήσεων ή τη διατύπωση άλλης πρότασης για τον συμβιβασμό των αντικρουόμενων συμφερόντων. Μπορεί επίσης να οδηγήσει στην την υποβολή αιτήματος ελέγχου της συνταγματικότητας ή νομιμότητας.

Ο Διαμεσολαβητής, πέρα από την εξέταση των καταγγελιών που υποβάλλουν πολίτες, μπορεί επίσης να κινεί με δική του πρωτοβουλία διαδικασίες για τη διερεύνηση καταστάσεων που υποπίπτουν με οποιονδήποτε τρόπο στην αντίληψή του και εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του.

Φορείς ειδικευμένοι στα ανθρώπινα δικαιώματα

Οργανισμός για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Παιδιού

Εθνική Επιτροπή Προαγωγής των Δικαιωμάτων και Προστασίας των Παιδιών και Νέων (Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Protecção das Crianças e Jovens - CNPDPCJ).

Αποστολή της Επιτροπής είναι να συμβάλλει στον σχεδιασμό της κρατικής παρέμβασης και στον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της δράσης των δημόσιων φορέων και της κοινότητας για την προώθηση των δικαιωμάτων και την προστασία των παιδιών και των νέων. Ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα της Επιτροπής είναι να ενθαρρύνει τη σύναψη πρωτοκόλλων σύνδεσης και συνεργασίας, μεταξύ άλλων οντοτήτων, με τις επιτροπές για την προστασία των παιδιών και των νέων (CPCJ), οι οποίες βρίσκονται σε διάφορες περιοχές της χώρας.

Οι επιτροπές για την προστασία των παιδιών και των νέων είναι θεσμοθετημένοι εξωδικαστικοί φορείς με λειτουργική αυτονομία, που αποσκοπούν στην προαγωγή των δικαιωμάτων των παιδιών και των νέων και στην πρόληψη ή αντιμετώπιση καταστάσεων που ενδέχεται να επηρεάζουν την ασφάλεια, την υγεία, την κατάρτιση, την εκπαίδευση ή την εν γένει ανάπτυξή τους. Η Εισαγγελία επιτηρεί το έργο των εν λόγω επιτροπών και αξιολογεί τη νομιμότητα και το βάσιμο των αποφάσεών τους, ασκώντας δικαστικό έλεγχο, όπου αυτό όπου

κρίνεται αναγκαίο.

Οι επιτροπές συνεδριάζουν σε διευρυμένη ή περιορισμένη σύνθεση. Η επιτροπή διευρυμένης σύνθεσης είναι αρμόδια για την υλοποίηση δράσεων για την προαγωγή των δικαιωμάτων και την αποτροπή επικίνδυνων καταστάσεων για παιδιά και νέους.

Η επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης είναι αρμόδια για την παρέμβαση σε καταστάσεις στις οποίες ένα παιδί ή ένας νέος διατρέχει κίνδυνο, ιδίως με τους εξής τρόπους: ακούει και ενημερώνει τα πρόσωπα που απευθύνονται στην επιτροπή προστασίας, αποφασίζει ως προς την κίνηση και τη διεξαγωγή της διαδικασίας προαγωγής και προστασίας δικαιωμάτων, εξετάζει προκαταρκτικά καταστάσεις για τις οποίες έχει λάβει γνώση η επιτροπή προστασίας, διεξάγει τις υποθέσεις, ζητεί τη συμμετοχή των μελών της επιτροπής διευρυμένης σύνθεσης στη διερεύνηση υποθέσεων όταν απαιτείται, αποφασίζει σχετικά με την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επανεξέταση των μέτρων προαγωγής και προστασίας, με εξαίρεση το μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης σε σχέση με πρόσωπο που έχει επιλεγεί για υιοθεσία ή ίδρυμα με σκοπό μελλοντική υιοθεσία, διενεργεί τις πράξεις της λήψης και της παρακολούθησης μέτρων προαγωγής και προστασίας δικαιωμάτων τα οποία της ζητούνται στο πλαίσιο διαδικασιών συνεργασίας με άλλες επιτροπές προστασίας, ενημερώνει σε εξαμηνιαία βάση την επιτροπή διευρυμένης σύνθεσης σχετικά με τις διαδικασίες που έχουν κινηθεί και την πρόοδο των διαδικασιών που εκκρεμούν, χωρίς να αποκαλύπτει την ταυτότητα των εμπλεκόμενων προσώπων.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καθένας μπορεί να παρέχει πληροφορίες για μια επικίνδυνη κατάσταση απευθείας στις κατά τόπους επιτροπές μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή αυτοπροσώπως στα γραφεία των επιτροπών. Κάθε επιτροπή είναι αρμόδια για τη δημοτική περιφέρεια στην οποία εδρεύει. Κάντε κλικ [εδώ](#) για να δείτε τον κατάλογο με τα στοιχεία επικοινωνίας των επιτροπών για την προστασία των παιδιών και των νέων βάσει του τόπου διαμονής του παιδιού.

Η παρέμβαση της επιτροπής, προϋπόθεση για την οποία είναι η συναίνεση και συμφωνία των γονέων, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

- από κοινού στήριξη των γονέων
- κοινή στήριξη άλλου μέλους της οικογένειας
- ανάθεση σε κατάλληλο πρόσωπο
- ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης
- τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια
- τοποθέτηση σε ίδρυμα.

Ανάλογα με τον χαρακτήρα τους, τα μέτρα προαγωγής και προστασίας υλοποιούνται στο σύνηθες περιβάλλον διαβίωσης ή σε καθεστώς τοποθέτησης εκτός αυτού.

Φορείς Ισότητας

Επιτροπή για την ιθαγένεια και την ισότητα των φύλων

Η επιτροπή για την ιθαγένεια και την ισότητα των φύλων είναι το αρμόδιο εθνικό όργανο για την προαγωγή και την υπεράσπιση της αρχής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Είναι αρμόδια για τους ακόλουθους τομείς: εκπαίδευση για τα δικαιώματα του πολίτη, ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, προστασία της μητρότητας και της πατρότητας, προαγωγή μέσω διευκόλυνσης της ισότιμης συμμετοχής γυναικών και ανδρών σε διαφορετικούς τομείς του βίου, εξισορρόπηση της εργασιακής, ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής γυναικών και ανδρών, καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής και της έμφυλης βίας, της εμπορίας ανθρώπων και στήριξη των θυμάτων.

Η CIJ αποτελεί κεντρική υπηρεσία, άμεσα υπαγόμενη στην κρατική διοίκηση, έχει διοικητική αυτονομία, εντάσσεται στην προεδρία του υπουργικού συμβουλίου και υπάγεται στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας για την Ιθαγένεια και την Ισότητα.

Ειδικότερα, είναι αρμόδια να δέχεται καταγγελίες που αφορούν υποθέσεις διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου ή έμφυλης βίας και να τις παραπέμπει αρμοδίως, απευθύνοντας, όταν κρίνεται σκόπιμο, γνώμες και συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές ή τις οικείες οντότητες.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Η επιτροπή για την ιθαγένεια και την ισότητα των φύλων δέχεται καταγγελίες για υποθέσεις διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου ή έμφυλης βίας μέσω των ακόλουθων διαύλων: μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μέσω της σελίδας της στο Facebook και εγγράφως.

Μετά την παραλαβή τους, οι καταγγελίες αναλύονται και ταξινομούνται από τις εσωτερικές υπηρεσίες, οι οποίες απαντούν απευθείας στον καταγγέλλοντα ή στην καταγγέλλουσα μέσω του ίδιου διαύλου επικοινωνίας. Η επιτροπή για την ιθαγένεια και την ισότητα των φύλων μπορεί να απευθύνει γνώμες και/ή συστάσεις στις οικείες οντότητες και/ή να παραπέμψει υποθέσεις στις αρμόδιες αρχές [για παράδειγμα στην εισαγγελία, την ASAE (Autoridade de Segurança Alimentar e Económica - Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων και Οικονομικής Ασφάλειας), την ERC (Entidade Reguladora para a Comunicação Social - Ρυθμιστική Αρχή ΜΜΕ) κ.λπ.] με κοινοποίηση στις ενδιαφερόμενες οντότητες.

Ύπατη επιτροπή μετανάστευσης (Alto Comissariado para as Migrações - ACM)

[Επιτροπή ισότητας και καταπολέμησης φυλετικών διακρίσεων (Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial - CICDR)]

Η ύπατη επιτροπή μετανάστευσης είναι δημόσιο θεσμικό όργανο που συνεργάζεται με σκοπό τον καθορισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δημόσιων, εγκάρσιων και τομεακών πολιτικών για τη μετανάστευση, που σχετίζονται με την προσέλκυση μεταναστών σε εθνικό, διεθνές και πορτογαλόφωνο επίπεδο, την ένταξη των μεταναστών και των εθνοτικών ομάδων, ιδίως των κοινοτήτων Ρομά, και τη διαχείριση και ενίσχυση της πολυμορφίας μεταξύ πολιτισμών, εθνοτήτων και θρησκειών. Ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντά της είναι η καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων λόγω φυλής, εθνικότητας, εθνοτικής καταγωγής ή θρησκείας, ανεξάρτητα από το περιβάλλον στο οποίο αυτές σημειώνονται, μέσω δράσεων, εκστρατειών ή εκδηλώσεων για την ευαισθητοποίηση του κοινού, καθώς και μέσω της δίωξης αδικημάτων που προβλέπονται από τον νόμο.

Παράλληλα με την ύπατη επιτροπή μετανάστευσης λειτουργεί και η επιτροπή ισότητας και καταπολέμησης φυλετικών διακρίσεων (Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial - CICDR) Σκοπός της εν λόγω επιτροπής είναι η πρόληψη και η απαγόρευση των φυλετικών διακρίσεων και η επιβολή κυρώσεων για την τέλεση πράξεων που έχουν ως αποτέλεσμα την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων ή την άρνηση ή τον περιορισμό της άσκησης οικονομικών, κοινωνικών ή πολιτιστικών δικαιωμάτων από οποιοδήποτε πρόσωπο, λόγω της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής του, του χρώματος, της ιθαγένειας, των γενεαλογικών καταβολών ή του εδάφους καταγωγής του, σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 93/2017, της 26ης Αυγούστου 2017, για τη θέσπιση του νομικού πλαισίου για την πρόληψη, την απαγόρευση και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Ο νόμος αριθ. 93/2017 απαγορεύει κάθε μορφή διάκρισης, όπως αυτή ορίζεται σ' αυτόν, και θεωρούνται ως εισάγουσες διακρίσεις ορισμένες πρακτικές που συναρτώνται από τη φυλετική και εθνοτική καταγωγή, το χρώμα, την ιθαγένεια, τη γενεαλογική καταβολή και το έδαφος καταγωγής.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται στην ύπατη επιτροπή μετανάστευσης ή απευθείας στην ύπατη επιτροπή μετανάστευσης μέσω επιστολής, φαξ, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφωνικά. Στον ιστότοπο της ίδιας της επιτροπής διατίθεται επίσης [ηλεκτρονικό έντυπο καταγγελίας](#).

Πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις εκ μέρους φυσικού προσώπου συνιστούν παράβαση η οποία τιμωρείται με πρόστιμο που μπορεί να ισούται με την τιμή του δείκτη κοινωνικών παροχών ή να είναι έως και δεκαπλάσιο αυτής. Πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις εκ μέρους νομικού προσώπου, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, συνιστούν η οποία τιμωρείται με πρόστιμο που μπορεί να είναι τετραπλάσιο ή πενταπλάσιο της τιμής του δείκτη κοινωνικών παροχών.

Τόσο στην περίπτωση των φυσικών προσώπων όσο και των νομικών προσώπων, δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, η επιβολή προστίμων δεν θίγει τυχόν αστική ευθύνη ή την επιβολή οποιασδήποτε άλλης εφαρμοστέας κύρωσης.

Η επιτροπή τηρεί μητρώο με τα δεδομένα των φυσικών και νομικών προσώπων στα οποία έχουν επιβληθεί πρόστιμα και πρόσθετες κυρώσεις. Τα δικαστήρια και η αρχή για τις συνθήκες εργασίας κοινοποιούν στην επιτροπή όλες τις αποφάσεις που καταδεικνύουν πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις. Όταν η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής παρέλθει άπρακτη, ή καταστεί τελεσίδικη η οριστική καταδικαστική απόφαση της

επιτροπής, η απόφαση κοινοποιείται με απόσπασμα που περιέχει τουλάχιστον την ταυτότητα του καταδικασθέντος νομικού προσώπου, πληροφορίες για το είδος και τη φύση της πρακτικής που εισάγει διακρίσεις, καθώς και τα πρόστιμα και τις πρόσθετες κυρώσεις που επιβλήθηκαν, και που δημοσιεύεται για περίοδο πέντε ετών στον ιστότοπο της ύπατης επιτροπής μετανάστευσης.

Φορέας Προστασίας Δεδομένων

Εθνική επιτροπή προστασίας δεδομένων (Comissão Nacional de Proteção de Dados - CNPD)

Η εθνική επιτροπή προστασίας δεδομένων αποτελεί ανεξάρτητο διοικητικό όργανο που τελεί υπό την εποπτεία της πορτογαλικής Εθνοσυνέλευσης. Ρόλος της είναι η επιτήρηση και εποπτεία της πλήρους ευθυγράμμισης της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες και τις εγγυήσεις που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα και στον νόμο. Η εθνική επιτροπή προστασίας δεδομένων αποτελεί την εθνική εποπτική αρχή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων των άλλων κρατών για την προστασία και την τήρηση των δικαιωμάτων των προσώπων που διαμένουν στο εξωτερικό.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες και αιτήσεις φυσικών προσώπων που αφορούν παραβιάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να απευθύνονται εγγράφως στην εθνική επιτροπή προστασίας δεδομένων. Μπορούν επίσης να υποβάλλονται ηλεκτρονικά με χρήση του ειδικού [έντυπου](#) στον ιστότοπο της εν λόγω επιτροπής, και να φέρουν το όνομα, τη διεύθυνση και την υπογραφή του προσώπου που τις υποβάλλει.

Μετά την πρωτοκόλλησή της, η καταγγελία εξετάζεται και διαβιβάζεται για προκαταρκτική αξιολόγηση σε μέλος της επιτροπής. Εάν το ζήτημα που εγείρεται δεν εμπίπτει στη δικαιοδοσία της εν λόγω επιτροπής ή δεν είναι δυνατή η έκδοση απόφασης λόγω της φύσης των όσων καταγγέλλει το φυσικό πρόσωπο, μπορεί να αξιολογηθεί ή να διαβιβαστεί αρμοδίως από το μέλος στο οποίο ανατίθεται.

Οι αποφάσεις της επιτροπής εγκρίνονται κατά πλειοψηφία, έχουν δεσμευτική ισχύ και υπόκεινται σε προσφυγή και έφεση.

Άλλοι ειδικευμένοι φορείς

Εθνικό ίδρυμα για την επανένταξη (Instituto Nacional para a Reabilitação, IP - INR, I.P.)

Το εθνικό ίδρυμα για την επανένταξη αποτελεί ολοκληρωμένο δημόσιο φορέα που επί του παρόντος υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας, Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης, με διοικητική αυτονομία και ίδια περιουσιακά στοιχεία. Έργο του είναι η διασφάλιση ίσων ευκαιριών, η καταπολέμηση των διακρίσεων και η ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρίες μέσω της προαγωγής των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

Το εθνικό ίδρυμα για την επανένταξη είναι αρμόδιο για να λαμβάνει καταγγελίες που αφορούν πράξεις που συνιστούν διακριτική μεταχείριση λόγω αναπηρίας, οι οποίες προβλέπονται στον νόμο αριθ. 46/2006 της 28ης Αυγούστου 2006, που απαγορεύει και τιμωρεί την εισαγωγή διακρίσεων λόγω αναπηρίας και ύπαρξης αυξημένου κινδύνου για την υγεία. Διάκριση θεωρείται ότι εισάγει κάθε πράξη που παραβιάζει θεμελιώδη δικαιώματα ή αποκλείει ή παρεμποδίζει την άσκηση δικαιωμάτων από οποιοδήποτε πρόσωπο, λόγω οποιασδήποτε αναπηρίας.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Σε περίπτωση παραβίασης, η διαδικασία καταγγελίας κινείται με την αποστολή γραπτής περιγραφής της κατάστασης που θεωρείται ότι εισάγει διακρίσεις. Για τον σκοπό αυτό, είναι επίσης διαθέσιμο για πολίτες στον [ιστότοπο του ιδρύματος έντυπο](#) που μπορεί να σταλεί μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (inr@inr.mtsss.pt).

Στην καταγγελία πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας του καταγγέλλοντος (πλήρες ονοματεπώνυμο, ΑΔΤ ή αριθμός κάρτας πολίτη, αριθμός φορολογικού μητρώου, πλήρης διεύθυνση, τηλέφωνο ή λοιπά στοιχεία επικοινωνίας)· να παρουσιάζονται με σαφήνεια όλα τα πραγματικά περιστατικά· να αναφέρονται οι μάρτυρες με παράθεση των ονομάτων, των διευθύνσεων και των στοιχείων επικοινωνίας τους και να τεκμηριώνεται η καταγγελία, στο μέτρο του δυνατού, με στοιχεία, μαρτυρίες ή έγγραφα που στοιχειοθετούν την τέλεση της πράξης που εισήγαγε διακρίσεις.

Μετά την υποβολή καταγγελίας, η υπόθεση διαβιβάζεται στην αρμόδια διοικητική αρχή (γενικές επιθεωρήσεις υπηρεσιών, ρυθμιστικές αρχές ή λοιπά αρμόδια όργανα) η οποία διαθέτει εξουσίες επιθεώρησης και/ή επιβολής κυρώσεων στην προδικαστική φάση της συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων, το πέρας της οποίας θα σημάνει είτε το κλείσιμο της υπόθεσης είτε την επιβολή προστίμου, καθώς και τυχόν άλλες πρόσθετες κυρώσεις. Αντίγραφο της απόφασης αποστέλλεται στο εθνικό ίδρυμα επανένταξης.

Η τέλεση πράξης που εισάγει διακρίσεις επισύρει την επιβολή προστίμου το ύψος του οποίου μπορεί να κυμαίνεται από 5 έως 30 φορές την αξία του ελάχιστου εγγυημένου μηνιαίου μισθού, αναλόγως εάν η παραβίαση τελείται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Ανάλογα με τη σοβαρότητα του αδικήματος και την υπαιτιότητα του παραβάτη, είναι δυνατή η επιβολή πρόσθετων κυρώσεων, όπως η κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων, η απαγόρευση άσκησης επαγγελματικής ή άλλης δραστηριότητας, η στέρηση δικαιώματος σε επιχορηγήσεις ή παροχές από δημόσιες αρχές, η σφράγιση εγκαταστάσεων και η δημοσιοποίηση καταδικαστικών αποφάσεων.

Επιτροπή για την ισότητα στην εργασία και την απασχόληση (Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego – CITE)

Η εν λόγω επιτροπή είναι τριμερές και ισότιμης συμμετοχής συλλογικό όργανο, που διαθέτει διοικητική αυτονομία και νομική προσωπικότητα και που αποστολή του είναι η προαγωγή της ισότητας και η καταπολέμηση των διακρίσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση και επικουρεί την εφαρμογή νομικών και συμβατικών διατάξεων στον εν λόγω τομέα, καθώς και των διατάξεων που αφορούν την προστασία της μητρότητας και της πατρότητας και την εξισορρόπηση της επαγγελματικής ζωής με την οικογενειακή και την ιδιωτική ζωή στον ιδιωτικό, τον δημόσιο και τον συνεταιριστικό τομέα.

Στα κύρια καθήκοντά της συγκαταλέγεται η αξιολόγηση των καταγγελιών που δέχεται ή των καταστάσεων που περιέρχονται στην αντίληψή της και οι οποίες αφορούν την παραβίαση των νομικών διατάξεων για την ισότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση. Αντικείμενό της αποτελεί επίσης η διασφάλιση της προστασίας της μητρότητας και της πατρότητας και της εξισορρόπησης της επαγγελματικής ζωής με την οικογενειακή και την ιδιωτική ζωή, και η παροχή σχετικής ενημέρωσης και νομικής συνδρομής.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Οποιοσδήποτε μπορεί να υποβάλει καταγγελία για αγγελίες εργασίας και άλλες μεθόδους πρόσληψης εργαζόμενων που δεν εγγυώνται την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση στην εργασία.

Κάθε εργαζόμενος μπορεί να υποβάλει καταγγελία σε περίπτωση διακριτικής μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση στην απασχόληση, στην εργασία και στην επαγγελματική κατάρτιση.

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Μπορούν επίσης να υποβάλλονται τηλεφωνικά στον αριθμό ατελούς κλήσης 800 204 684 ή στην έδρα της επιτροπής για την ισότητα στην εργασία και την απασχόληση κατόπιν τηλεφωνικού ραντεβού στον αριθμό 21 780 37 09

Στη συνέχεια, η επιτροπή για την ισότητα στην εργασία και την απασχόληση οφείλει να υποβάλει στην αρμόδια αρχή εργασίας (την αρχή για τις συνθήκες εργασίας) τη γνώμη της με την οποία επιβεβαιώνει ή διατυπώνει υπόνοιες για πρακτικές εργασίας που εισάγουν διακρίσεις λόγω φύλου, και η εν λόγω αρμόδια αρχή έχει τη δυνατότητα να κινεί διοικητικές διαδικασίες για την παράβαση, όπως περιγράφεται στη συνέχεια.

Αρχή για τις συνθήκες εργασίας (Autoridade para as Condições do Trabalho - ACT)

Η αρχή για τις συνθήκες εργασίας είναι κρατική υπηρεσία που αποσκοπεί στην προαγωγή της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην ηπειρωτική Πορτογαλία μέσω της επιτήρησης της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς εργασίας στο πλαίσιο των σχέσεων εργασίας και της προαγωγής της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία στον ιδιωτικό τομέα.

Επιτηρεί επίσης τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία σε όλους τους τομείς και τα τμήματα και όργανα της κεντρικής δημόσιας διοίκησης (άμεση, έμμεση, τοπική),

περιλαμβανομένων των δημόσιων φορέων και των διαδικασιών για την παροχή προσωποποιημένων υπηρεσιών ή δημόσιας χρηματοδότησης.

Μπορούν να υποβάλλονται καταγγελίες για ελλείψεις σε εγκαταστάσεις ή μη συμμόρφωση με τις διατάξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της αρχής για τις συνθήκες εργασίας, και ιδίως για τα ακόλουθα: τις συνθήκες υγείας και ασφάλειας στην εργασία· συμβάσεις απασχόλησης ορισμένου χρόνου· ανισότητα και διακρίσεις στην εργασία· απόσπαση εργαζομένων διάρκεια και οργάνωση του χρόνου εργασίας· συλλογική εκπροσώπηση των εργαζόμενων· αδήλωτη ή παράνομη εργασία· προσωρινή εργασία· εργασία μεταναστών.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Κάθε εργαζόμενος, εκπρόσωπος εργαζόμενων ή άλλος ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει καταγγελία συμπληρώνοντας το [ηλεκτρονικό έντυπο](#) που διατίθεται στον ιστότοπο της αρχής για τις συνθήκες εργασίας.

Εάν κατά την άσκηση των καθηκόντων του ο επιθεωρητής εργασίας αυτοπροσώπως και απευθείας (ακόμη και μετά το συμβάν) διακριβώσει ή αποδείξει παραβίαση των κανόνων που τιμωρείται με πρόστιμο, συντάσσει επίσημη αναφορά. Για παραβιάσεις που δεν αποδεικνύει προσωπικά, ο επιθεωρητής εργασίας συντάσσει έκθεση συμβάντων στην οποία καταγράφει τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και κατονομάζει τουλάχιστον δύο μάρτυρες.

Αφότου συνταχθεί η έκθεση, ενημερώνεται το πρόσωπο που κατηγορείται και του χορηγείται περίοδος 15 ημερών προκειμένου να καταβάλει εθελούσια το πρόστιμο, να υποβάλει γραπτή απάντηση μαζί με τυχόν σχετικά έγγραφα τεκμηρίωσης και κατάλογο μαρτύρων ή να παραστεί αυτοπροσώπως σε ακρόαση.

Η προθεσμία για την ολοκλήρωση της έρευνας είναι 60 ημέρες, και μπορεί να παρατείνεται για ισόχρονα διαστήματα σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Σε περίπτωση ιδιαίτερα σοβαρών διοικητικών παραβάσεων ή υποτροπής στην τέλεση σοβαρών διοικητικών παραβάσεων με δόλο ή βαριά αμέλεια, μπορεί να επιβάλλεται η πρόσθετη κύρωση της δημοσιοποίησής τους. Σε περίπτωση εκ νέου τέλεσης των ανωτέρω διοικητικών παραβάσεων, ενδέχεται να επιβληθούν επιπλέον πρόσθετες κυρώσεις, όπως προσωρινή απαγόρευση άσκησης δραστηριοτήτων, στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής σε πλειστηριασμούς ή δημοπρασίες, ή δημοσιοποίηση ποινής, αφού ληφθούν υπόψη οι βλαπτικές συνέπειες για τον εργαζόμενο ή το οικονομικό όφελος που προσπορίστηκε ο εργοδότης.

Σε περίπτωση που η παράβαση αφορά παράλειψη καθήκοντος, η καταβολή του προστίμου δεν αίρει την υποχρέωση του παραβάτη για συμμόρφωση με το καθήκον του, εφόσον υπάρχει ακόμη η σχετική δυνατότητα. Εάν η παράβαση απορρέει από τη μη καταβολή δεδουλευμένων, η ΑΣΤ μπορεί, πέρα από την επιβολή προστίμου, να διατάξει την καταβολή των δεδουλευμένων των εργαζομένων εντός της προθεσμίας καταβολής του προστίμου.

Πορτογαλική υπηρεσία περιβάλλοντος (Agência Portuguesa do Ambiente - APA)

Αποστολή της πορτογαλικής υπηρεσίας περιβάλλοντος είναι να εισηγείται, να εκπονεί και να επιτηρεί την ολοκληρωμένη και συμμετοχική διαχείριση των πολιτικών για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη σε συντονισμό με άλλες τομεακές πολιτικές και σε συνεργασία με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που εργάζονται για την επίτευξη του ίδιου σκοπού. Επιδιώξή της είναι η εξασφάλιση υψηλής προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος και η παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου στους πολίτες. Αποτελεί επίσης την αρμόδια εθνική αρχή για την εφαρμογή του συστήματος περιβαλλοντικής ευθύνης.

Οι περιβαλλοντικές ζημίες περιλαμβάνουν: i) - ζημία προστατευόμενων ειδών και φυσικών οικοτόπων ii) - ζημία υδάτων iii) - ζημία εδάφους.

Παρατηρήσεις σχετικά με περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας ή επαπειλούμενης περιβαλλοντικής ζημίας μπορούν να υποβάλλονται στην Υπηρεσία και να ζητείται η ανάληψη δράσης. Το πρόσωπο που υποβάλλει την παρατήρηση θα πρέπει επίσης να υποβάλει κάθε άλλο συναφές στοιχείο ή παρέμβαση που έχει στη διάθεσή του.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Κάθε φυσικό πρόσωπο/ενδιαφερόμενος μπορεί να αποστέλλει αίτημα ταχυδρομικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στον ιστότοπο της υπηρεσίας διατίθεται επίσης [ηλεκτρονικό έντυπο επικοινωνίας](#).

Η αρμόδια αρχή διερευνά το αίτημα για ανάληψη δράσης και γνωστοποιεί στους ενδιαφερόμενους την αποδοχή ή απόρριψη του. Εάν η αρμόδια αρχή επιβεβαιώσει την ύπαρξη περιβαλλοντικής ζημίας και εγκρίνει το αίτημα του αιτούντος, ο οικείος παράγοντας ενημερώνεται για το αίτημα δράσης με σκοπό τη λήψη απόφασης για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού (Inspeção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território - IGAMAOT)

Η Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού είναι κεντρική υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική διοίκηση και είναι αρμόδια για τον έλεγχο και την εποπτεία των τμημάτων και των οργάνων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της με βάση τη διοικητική και διαχειριστική τους οργάνωση και την αποστολή τους. Στους τομείς της ρύθμισης και της ασφάλειας τροφίμων, επιτηρεί τη χρηματοδοτική στήριξη από εθνικά κονδύλια και κονδύλια της ΕΕ. Στους τομείς του περιβάλλοντος, του χωροταξικού σχεδιασμού και της διατήρησης της φύσης διασφαλίζει τη διαρκή επιτήρηση και αξιολόγηση της νομιμότητας.

Το έργο της εκτείνεται στον δημόσιο τομέα και σε ιδιωτικούς φορείς, ακόμα και μεμονωμένα στους πολίτες, για ζητήματα που άπτονται της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, του χωροταξικού σχεδιασμού ή της διατήρησης της φύσης, καθώς και στους δικαιούχους εθνικής ή ευρωπαϊκής στήριξης στη γεωργία και την αλιεία.

Η Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού δέχεται καταγγελίες για πράξεις που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της, και παρεμβαίνει σε ζητήματα μεγαλύτερου δυνητικού κινδύνου σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές, ανάλογα με το καταγγελλόμενο περιστατικό.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Η Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού διαθέτει ηλεκτρονική γραμματεία στον ιστότοπό της, μέσω της οποίας μπορούν να υποβάλλονται καταγγελίες με συμπλήρωση [ηλεκτρονικού εντύπου](#), το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφή της κατάστασης που παρατηρήθηκε, καθώς και το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος και τα στοιχεία επικοινωνίας του. Ο καταγγέλλων μπορεί να ζητήσει να τηρηθούν εμπιστευτικές οι πληροφορίες που παρέχει, σημειώνοντας το σχετικό πεδίο στο έντυπο.

Η υποβολή στη Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού καταγγελιών, δηλώσεων, αναφορών συμβάντων και λοιπών αιτημάτων που περιέχουν υλικό το οποίο μπορεί να εξεταστεί στο πλαίσιο επιθεώρησης έχει ως αποτέλεσμα την κίνηση συγκεκριμένης διοικητικής διαδικασίας που διεξάγεται σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Ανώνυμα αιτήματα δεν εξετάζονται περαιτέρω, εκτός αν στοιχειοθετούνται ή τεκμηριώνονται επαρκώς.

Στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας η Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού τάσσει προθεσμίες στα οικεία όργανα για να απαντήσουν στα αιτήματα στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών τα οποία τους απευθύνει ή για να παράσχουν πληροφορίες.

Η έρευνα μπορεί να περιλαμβάνει ενέργειες με αποδέκτες τους ενδιαφερόμενους φορείς και στόχο τη συλλογή πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων που θα επιτρέψουν τη λήψη απόφασης ως προς τη διενέργεια επιθεώρησης.

Μετά τη διερεύνηση της υπόθεσης, και με την επιφύλαξη υποχρεωτικής αναφοράς σε περίπτωση εγκληματικής δραστηριότητας, καταρτίζεται αιτιολογημένη πρόταση προς υποβολή στον Γενικό Επιθεωρητή, η απόφαση του οποίου μπορεί να διατάσσει: τη θέση της υπόθεσης στο αρχείο· την παρακολούθηση της υπόθεσης· τη λήψη έκτακτων μέτρων· ή την παραπομπή στο μέλος της κυβέρνησης που είναι αρμόδιο για τη Γενική Επιθεώρηση Γεωργίας, Θαλάσσιας Αλιείας, Περιβάλλοντος και Χωροταξικού Σχεδιασμού, προκειμένου να αποφασίσει σχετικά με τις περαιτέρω ενέργειες.

Γενική Επιθεώρηση Δικαστικών Υπηρεσιών (Inspeção-Geral dos Serviços de Justiça - IGSJ)

Η Γενική Επιθεώρηση Δικαστικών Υπηρεσιών αποτελεί κεντρική υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική

διοίκηση, με διοικητική αυτονομία και αποστολή της τον έλεγχο, την επιθεώρηση και εποπτεία όλων των οντοτήτων, τμημάτων και οργάνων που υπάγονται στη δικαιοδοσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή υπόκεινται στον εποπτικό ή ρυθμιστικό του έλεγχο, μεταξύ των οποίων οι σωφρονιστικές υπηρεσίες, με στόχο την αποκατάσταση παρατυπιών ή παρανομιών και τη βελτιστοποίηση της παροχής των υπηρεσιών.

Μπορούν να υποβάλλονται καταγγελίες για πράξεις και παραλείψεις που θεωρούνται παράνομες, και ιδίως για σημαντικές καθυστερήσεις στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών, κακή εξυπηρέτηση, ανάρμοστη συμπεριφορά υπαλλήλων ή αντιπροσώπων, κακή κατάσταση εγκαταστάσεων και, εν γένει, για κάθε παρατυπία και έλλειψη στην παροχή των υπηρεσιών.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται χωρίς την τήρηση ιδιαίτερου τύπου με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: αυτοπροσώπως, με απλό ταχυδρομείο, ή μέσω τηλεφώνου, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Γι' αυτόν τον σκοπό διατίθεται στον ιστότοπο της εν λόγω Γενικής Επιθεώρησης [έντυπο καταγγελίας](#) για τον σκοπό αυτό.

Καταγγελίες, εκθέσεις συμβάντων και δηλώσεις που υποβάλλονται αυτοπροσώπως στη Γενική Επιθεώρηση Δικαστικών Υπηρεσιών παραλαμβάνονται από τον αρμόδιο επιθεωρητή.

Οι καταγγελίες που υποβάλλονται λαμβάνουν πάντοτε αριθμό υπόθεσης, ο οποίος κοινοποιείται στον καταγγέλλοντα που θα πρέπει να τον αναφέρει σε κάθε επικοινωνία του με τη Γενική Επιθεώρηση Δικαστικών Υπηρεσιών. Όπου κρίνεται πρόσφορο, η καταγγελία μπορεί να συνδυαστεί με εν εξελίξει ή εκκρεμή επιθεώρηση ή έλεγχο.

Οι καταγγέλλοντες μπορούν να ζητούν πληροφορίες από τη Γενική Επιθεώρηση Δικαστικών Υπηρεσιών σχετικά με την πορεία της υπόθεσής τους με κάθε μέσο και με παράθεση του αριθμού της υπόθεσης. Εάν η καταγγελία είχε υποβληθεί μέσω του ιστοτόπου της IGSJ, η πορεία της μπορεί να παρακολουθείται με χρήση του κωδικού πρόσβασης που δημιουργήθηκε κατά την ηλεκτρονική υποβολή.

Ανώνυμες καταγγελίες εξετάζονται μόνον εφόσον οι ισχυρισμοί που προβάλλονται κριθούν συνεκτικοί και λεπτομερείς. Στις περιπτώσεις αυτές δεν παρέχεται καμία πληροφορία στον καταγγέλλοντα σχετικά με το αποτέλεσμα των ερευνών που έχουν διεξαχθεί, και δεν είναι δυνατή η πρόσβαση σε πληροφορίες για την πορεία της υπόθεσης που διατίθενται στον ιστότοπο της Γενικής Επιθεώρησης Δικαστικών Υπηρεσιών, διότι προϋπόθεση για την πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές είναι η εγγραφή του χρήστη.

Γενική Επιθεώρηση Εσωτερικών Υποθέσεων (Inspeção-Geral da Administração Interna - IGAI)

Η Γενική Επιθεώρηση Εσωτερικών Υποθέσεων αποτελεί ανεξάρτητη υπηρεσία που ασχολείται με τον εξωτερικό έλεγχο της αστυνομικής δράσης. Υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών και στην αρμοδιότητά της εμπίπτουν όλες οι υπηρεσίες και οι δυνάμεις ασφαλείας [GNR (Guarda Nacional Republicana - Εθνική Δημοκρατική Φρουρά), PSP (Polícia de Segurança Pública - Αστυνομία Δημόσιας Ασφάλειας) και SEF (Serviço de Estrangeiros e Fronteiras - Υπηρεσία Αλλοδαπών και Συνόρων)] που υπάγονται στο εν λόγω Υπουργείο. Η εν λόγω Γενική Επιθεώρηση διεξάγει υψηλού επιπέδου ελέγχους και επιθεωρήσεις, ασκεί την εποπτεία των εν λόγω οργάνων και προασπίζεται τα δικαιώματα των πολιτών, με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την τήρηση της δημόσιας τάξης.

Κάθε φυσικό πρόσωπο (Πορτογάλος ή αλλοδαπός), ομάδα ή ένωση προσώπων, εταιρία ή άλλο νομικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλει καταγγελία για πράξεις και παραλείψεις που θεωρούνται παράνομες, ιδίως καταγγελίες για παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών από επαγγελματίες των οργάνων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως οι ακόλουθες: καθυστερήσεις στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών, κακή εξυπηρέτηση, ανάρμοστη συμπεριφορά δημοσίων υπαλλήλων ή λοιπών εργαζόμενων που υπάγονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, κακή κατάσταση εγκαταστάσεων και, εν γένει, για κάθε παρατυπία και έλλειψη στην παροχή των υπηρεσιών.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται χωρίς την τήρηση ιδιαίτερου τύπου με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: ταχυδρομικώς, αυτοπροσώπως, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή μέσω ηλεκτρονικού [εντύπου](#)

καταγγελίας.

Στην καταγγελία πρέπει να παρέχεται αναλυτική περιγραφή της κατάστασης που παρατηρήθηκε, να κατονομάζεται το αρμόδιο πρόσωπο, να παρατίθεται η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος (αριθμός οδού και θύρας, πόλη, συνοικία και περιφέρεια) και, εάν είναι εφικτό, η καταγγελία πρέπει να συνοδεύεται από χάρτη της περιοχής την οποία αφορά η καταγγελλόμενη κατάσταση.

Εάν δεν είναι εφικτή η υποβολή αποδεικτικών στοιχείων κατά τον χρόνο της έκθεσης συμβάντων, αυτά θα πρέπει να υποβληθούν το συντομότερο δυνατό.

Η Γενική Επιθεώρηση Εσωτερικών Υποθέσεων διασφαλίζει τη δέουσα εξέταση όλων των καταγγελιών που υπάγονται στην αρμοδιότητά της και ότι όλοι οι ταυτοποιημένοι καταγγέλλοντες λαμβάνουν απάντηση στις δηλώσεις τους. Πληροφορίες από τη Γενική Επιθεώρηση Εσωτερικών Υποθέσεων για την κατάσταση των υποθέσεων μπορούν να ζητούνται με παράθεση του αριθμού της υπόθεσης.

Ανώνυμες καταγγελίες εξετάζονται μόνον εφόσον οι ισχυρισμοί που προβάλλονται κριθούν συνεκτικοί και λεπτομερείς.

Γενική Επιθεώρηση Παιδείας και Επιστημών (Inspeção-Geral da Educação e Ciência - IGEC)

Η Γενική Επιθεώρηση Παιδείας και Επιστημών επιτηρεί τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων που διεξάγονται από όργανα, τμήματα και υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας ή που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του εκάστοτε μέλους της κυβέρνησης. Επίσης επιτηρεί, ελέγχει και εποπτεύει τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος στην προσχολική και σχολική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια ή ανώτερη). Η δικαιοδοσία της εκτείνεται στις ειδικές μορφές εκπαίδευσης, την εξωσχολική εκπαίδευση, τις επιστήμες και την τεχνολογία και στα όργανα, τμήματα και τις υπηρεσίες του Υπουργείου.

Ο διαμεσολαβητής της Γενικής Επιθεώρησης Παιδείας και Επιστημών διαφυλάττει, προασπίζεται και προάγει τα νόμιμα δικαιώματα και συμφέροντα των πολιτών και την ορθότητα και δικαιοσύνη του εκπαιδευτικού συστήματος. Το έργο του συνίσταται την ανάλυση και διαχείριση καταγγελιών από χρήστες και φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος και μπορεί να συνεπάγεται τη διενέργεια έρευνας ή πειθαρχικής διαδικασίας.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται μέσω επιστολής, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (igec@igec.mec.pt). Πριν από την υποβολή καταγγελιών ενώπιον της Γενικής Επιθεώρησης Παιδείας και Επιστημών, οι χρήστες και οι φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος θα πρέπει, όποτε είναι εφικτό, να εξηγούν την κατάσταση στα αρμόδια όργανα του σχολικού συγκροτήματος / της σχολικής μονάδας, του ιδρύματος ανώτερης εκπαίδευσης ή του οργάνου / της υπηρεσίας.

Το έργο του διαμεσολαβητή διεξάγεται από τις κατά τόπον υπηρεσίες επιθεώρησης της Γενικής Επιθεώρησης Παιδείας και Επιστημών, που είναι αρμόδιες για την αξιολόγηση των καταγγελιών που υποβάλλουν χρήστες και φορείς του Εκπαιδευτικού Συστήματος και την επιλογή της πλέον πρόσφορης διαδικασίας για τον χειρισμό τους. Μπορούν επίσης να διεξάγουν προκαταρκτική έρευνα, η οποία ουσιαστικά αποσκοπεί στον προσδιορισμό του αντικειμένου της καταγγελίας και στον καθορισμό των δικαιολογητικών λόγων αυτής με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα. Όποτε οι εν λόγω καταγγελίες αφορούν ζητήματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του διευθυντή του σχολικού συγκροτήματος/σχολικής μονάδας, του πρύτανη/πρόεδρου/διευθυντή του φορέα/ιδρύματος ανώτερης εκπαίδευσης ή του γενικού διευθυντή σχολείων, μέσω των περιφερειακών εκπαιδευτικών αντιπροσώπων, οι καταγγελίες παραπέμπονται απευθείας σ' αυτούς. Καταγγελίες που αφορούν τα εκπαιδευτικά/επιστημονικά όργανα/υπηρεσίες αναλύονται απευθείας από τη Γενική Επιθεώρηση Παιδείας και Επιστημών μετά την ακρόαση των εμπλεκόμενων μερών.

Καταγγελίες που παραλαμβάνονται από την έδρα της Γενικής Επιθεώρησης Παιδείας και Επιστημών αποστέλλονται στις κατά τόπον περιοχές ευθύνης επιθεώρησης για τον καθορισμό της πρόσφορτερης διαδικασίας.

Οι διευθυντές σχολικών συγκροτημάτων/σχολικών μονάδων και ο πρύτανης/πρόεδρος/διευθυντής του φορέα/ιδρύματος ανώτερης εκπαίδευσης έχουν πειθαρχική εξουσία επί του διδακτικού προσωπικού, του μη διδακτικού προσωπικού και των σπουδαστών. Με τη σειρά του, ο γενικός διευθυντής των σχολείων, μέσω των

περιφερειακών εκπαιδευτικών αντιπροσώπων έχει πειθαρχική εξουσία επί του διοικητικού και διαχειριστικού οργάνου των σχολικών συγκροτημάτων/σχολικών μονάδων.

Ωστόσο, όπου προκύπτει κατόπιν επιθεώρησης ότι έχουν λάβει χώρα πειθαρχικές παραβάσεις, ο Γενικός Επιθεωρητής έχει την εξουσία να κινεί την αντίστοιχη πειθαρχική διαδικασία.

Καταγγελίες που παραλαμβάνονται από τα Κεντρικά Γραφεία ή τις κατά τόπον υπηρεσίες επιθεώρησης και αφορούν τη λειτουργία άλλων τομέων της διοίκησης και/ή τη δράση ιδιωτικών οντοτήτων που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών, παραπέμπονται στην αρμόδια υπηρεσία της κεντρικής, περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης και ενημερώνεται σχετικά ο ενδιαφερόμενος.

Γενική Επιθεώρηση Δραστηριοτήτων Υγείας (Inspeção-Geral das Atividades em Saúde - IGAS)

Η Γενική Επιθεώρηση Δραστηριοτήτων Υγείας αποτελεί κεντρική υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική διοίκηση, και έχει καθήκον τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και την υψηλών τεχνικών επιπέδων απόδοση σε όλους τους τομείς της παροχής υγειονομικής περίθαλψης, τόσο από τα όργανα του Υπουργείου Υγείας ή από τα όργανα που τελούν υπό την αρμοδιότητά του όσο και από όργανα του δημόσιου, ιδιωτικού ή κοινωνικού τομέα.

Τυχόν παρατυπίες ή ελλείψεις στην παροχή των υπηρεσιών μπορούν να καταγγέλλονται στην IGAS, όπως: πράξεις και παραλείψεις που θεωρούνται παράνομες, κατάχρηση δημοσίου χρήματος ή κρατικών κεφαλαίων, απάτη ή διαφθορά, εμπόδια ή ανισότητες στην πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη σε συγκεκριμένο πάροχο ή ίδρυμα, παράπτωμα εργαζομένου ή επαγγελματία της υγείας, κ.ο.κ.

Εάν το γεγονός που καταγγέλλεται δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της IGAS, οι δηλώσεις ή οι καταγγελίες από νόμιμα προσδιορισμένα όργανα διαβιβάζονται στο αρμόδιο όργανο.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Κάθε πρόσωπο (Πορτογάλος ή αλλοδαπός), ομάδα ή ένωση προσώπων, εταιρία ή άλλο νομικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλλει την καταγγελία του ταχυδρομικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Καταγγελίες/δηλώσεις μπορούν να υποβάλλονται οποτεδήποτε και πρέπει να είναι πλήρεις και στοιχειοθετημένες, και να παρέχουν, στο μέτρο του δυνατού, αναλυτικές πληροφορίες για το εμπλεκόμενο πρόσωπο ή τον εμπλεκόμενο οργανισμό, τα πραγματικά περιστατικά, την ημερομηνία και τον τόπο όπου έλαβαν χώρα, τα στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας) και πληροφορίες σχετικά με την υποβολή της καταγγελίας/δήλωσης σε άλλο όργανο.

Η Γενική Επιθεώρηση Δραστηριοτήτων Υγείας εξετάζει καταγγελίες/δηλώσεις τα στοιχεία των οποίων επιτρέπουν να εξεταστεί η συνάφεια και οι λεπτομέρειες ως προς τον χρόνο, τη μέθοδο και τον τόπο των πραγματικών περιστατικών ή πράξεων, καθώς και ως προς τους δράστες και την ενδεχόμενη ευθύνη τους.

Η υποβολή καταγγελιών/δηλώσεων μπορεί να θέσει σε εφαρμογή διαδικασία επιθεώρησης ή αποσαφήνισης σύμφωνα με τον κανονισμό επιθεωρήσεων της Γενικής Επιθεώρησης Δραστηριοτήτων Υγείας. Στις διαδικασίες επιθεώρησης τηρείται πάντοτε η αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης. Με αυτό τον τρόπο τα εμπλεκόμενα πρόσωπα αποκτούν τη δυνατότητα ακρόασης, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στον νόμο, δηλαδή περιπτώσεις στις οποίες η έρευνα στην ποινική δίκη και η συλλογή των αποδείξεων μπορεί να παρεμποδιστεί ουσιωδώς.

Οι ενδιαφερόμενοι που ταυτοποιούνται νομότυπα ενημερώνονται για το αποτέλεσμα της παρέμβασης της Γενικής Επιθεώρησης Δραστηριοτήτων Υγείας.

Ρυθμιστική Αρχή Υγείας (Entidade Reguladora da Saúde - ERS)

Η Ρυθμιστική Αρχή Υγείας είναι ανεξάρτητο δημόσιο όργανο με αποστολή τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων υγειονομικής περίθαλψης, δηλαδή όλων των ιδρυμάτων υγειονομικής περίθαλψης του δημόσιου, ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα που εξυπηρετούν το κοινό στην ηπειρωτική Πορτογαλία, εκτός από τα φαρμακεία.

Το αντικείμενο της ρύθμισης και εποπτείας των παρόχων περιλαμβάνει τα ακόλουθα: τον χειρισμό καταγγελιών

από χρήστες, παρόχους και φορείς, τη διεξαγωγή επιθεωρήσεων και ελέγχων των εγκαταστάσεων των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης, τη διερεύνηση καταστάσεων που μπορεί να θέτουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα των χρηστών, τη διεξαγωγή διαδικασιών διοικητικών παραβάσεων και επιβολή κυρώσεων, τη διατύπωση υποδείξεων, εισηγήσεων και γνωμών, και την υλοποίηση μελετών για την οργανωτική διάρθρωση του συστήματος υγείας.

Οι καταγγελίες που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της Ρυθμιστικής Αρχής Υγείας αφορούν τα ακόλουθα:

- πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
- διακριτική μεταχείριση
- ποιότητα υγειονομικής περίθαλψης
- ποιότητα διοικητικής συνδρομής
- δικαιώματα χρηστών
- χρόνο αναμονής για εξέταση
- χρόνο αναμονής για ραντεβού
- οικονομικά ζητήματα
- νομικά ζητήματα
- ποιότητα εγκαταστάσεων

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Οι χρήστες των υπηρεσιών υγείας μπορούν να υποβάλλουν καταγγελίες μέσω του βιβλίου παραπόνων που πρέπει να διατίθεται στις εγκαταστάσεις στις οποίες παρέχονται δημόσιες υπηρεσίες ή απευθείας στην εταιρεία ή στον πάροχο της υπηρεσίας / τον προμηθευτή μετά το συμβάν.

Επιτρέπεται επίσης η απευθείας αποστολή δηλώσεων στη Ρυθμιστική Αρχή Υγείας ταχυδρομικά, τηλεφωνικά, αυτοπροσώπως ή μέσω του ηλεκτρονικού βιβλίου παραπόνων, που διατίθεται στη [δικτυακή πύλη](#) της Ρυθμιστικής Αρχής Υγείας. Η Ρυθμιστική Αρχή Υγείας χειρίζεται καταγγελίες που υποβάλλονται μέσω του ηλεκτρονικού βιβλίου παραπόνων με τον ίδιο ακριβώς τρόπο με τον οποίο χειρίζεται καταγγελίες που καταγράφονται στο συμβατικό βιβλίο παραπόνων που διατίθεται στις εγκαταστάσεις των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης.

Εάν ο καταγγέλλων έχει καταχωρίσει τη δήλωσή του στο βιβλίο παραπόνων που διατίθεται στις εγκαταστάσεις του παρόχου, μπορεί να αποστείλει στη Ρυθμιστική Αρχή Υγείας αντίγραφο της δήλωσης που θα έπρεπε να του είχε εγχειριστεί κατά την υποβολή της καταγγελίας (μπλε έντυπο). Ωστόσο, ο πάροχος διαθέτει προθεσμία 10 εργάσιμων ημερών για να παραπέμψει την καταγγελία στη Ρυθμιστική Αρχή Υγείας.

Εάν ο χρήστης υποβάλει απευθείας τη δήλωση στον πάροχο μέσω επίσημης επιστολής (ταχυδρομικά), φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μπορεί να αποστείλει αντίγραφο του πρωτότυπου εγγράφου στη Ρυθμιστική Αρχή Υγείας.

Με την παραλαβή της καταγγελίας, η Ρυθμιστική Αρχή Υγείας ζητά από τον/την καταγγέλλοντα/-ουσα να καταθέσει τις δηλώσεις που κρίνει συναφείς. Ανάλογα με το περιεχόμενο της καταγγελίας και των δηλώσεων που έχουν κατατεθεί, η Ρυθμιστική Αρχή Υγείας θα λάβει τη δράση που θεωρεί πρόσφορη σύμφωνα με τις εξουσίες που της έχει απονεμίσει ο νόμος. Σε περίπτωση που η καταγγελία δεν προσδιορίζεται ορθώς ή δεν είναι επαρκώς λογικοφανής, η Ρυθμιστική Αρχή Υγείας τη θέτει στο αρχείο καθώς δεν είναι δυνατή η διεκπεραίωσή της. Σε περίπτωση που η καταγγελία δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά της, η Ρυθμιστική Αρχή Υγείας γνωστοποιεί στον καταγγέλλοντα το αρμόδιο όργανο για τον χειρισμό της και τη διαβιβάζει ανάλογα.

Γενική Επιθεώρηση Υπουργείου Εργασίας, Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης (Inspeção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social - IGMTSSS)

Η IGMTSSS αποτελεί υπηρεσία που υπάγεται στην άμεση κρατική διοίκηση και ανήκει στο Υπουργείο Εργασίας, Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ασφάλισης. Έχει την εποπτεία των υπηρεσιών και των οργάνων του Υπουργείου Εργασίας ή όσων εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του αντίστοιχου Υπουργού.

Η IGMTSSS αξιολογεί τη νομική και ρυθμιστική συμμόρφωση των πράξεων των τμημάτων και οργάνων του Υπουργείου ή όσων εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του αντίστοιχου Υπουργού, και αξιολογεί την απόδοση και διαχείρισή τους μέσω επιθεωρήσεων και ελέγχων. Αξιολογεί την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται

στους πολίτες και εισηγείται μεταβολές και μέτρα για την κάλυψη των ελλείψεων και τη διόρθωση των παρατυπιών που εντοπίζονται.

Στην IGMTSSS απευθύνονται καταγγελίες ή αναφορές συμβάντων για παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί από όργανα που υπόκεινται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου, περιλαμβανομένων των φορέων που ανήκουν στη Santa Casa da Misericórdia (Ιερός Οίκος του Ελέους) και σε ιδιωτικούς φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Οι καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται ταχυδρομικά, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με χρήση του [ηλεκτρονικού εντύπου](#) που διατίθεται στον ιστότοπο. Εκτός από τον προσδιορισμό του αντικείμενου της καταγγελίας και της ημερομηνίας των γεγονότων, η καταγγελία θα πρέπει να περιλαμβάνει σύντομη και σαφή περιγραφή των γεγονότων που την αφορούν.

Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων και Οικονομικής Ασφάλειας (Autoridade de Segurança Alimentar e Económica - ASAE)

Η ASAE αποτελεί την εθνική διοικητική αρχή που ειδικεύεται στην ασφάλεια των τροφίμων και την οικονομική επιτήρηση. Είναι αρμόδια για την αξιολόγηση και κοινοποίηση των κινδύνων στην τροφική αλυσίδα και για τη ρύθμιση των οικονομικών δραστηριοτήτων στους τομείς τροφίμων και μη εδωδίων προϊόντων μέσω της επιτήρησης της συμμόρφωσης με την οικεία ρυθμιστική νομοθεσία.

Όλοι οι προμηθευτές αγαθών ή οι πάροχοι υπηρεσιών που ασκούν δραστηριότητα σε σταθερή, μόνιμη, υλική εγκατάσταση, έχουν άμεση επαφή με το κοινό και παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες στην Πορτογαλία, οφείλουν να διαθέτουν βιβλίο παραπόνων.

Διεκπεραίωση καταγγελιών:

Καταναλωτής που δεν είναι πλήρως ικανοποιημένος από την παροχή μιας υπηρεσίας ή την αγορά ενός προϊόντος, μπορεί να ζητήσει το βιβλίο παραπόνων και να το χρησιμοποιήσει προκειμένου να εξηγήσει την αιτία της μη ικανοποίησής του. Οι πάροχοι υπηρεσιών οφείλουν να αποστέλλουν τα πρωτότυπα έντυπα καταγγελιών στην ASAE εντός 10 εργάσιμων ημερών.

Παράνομες ενέργειες που αφορούν διοικητικές παραβάσεις ή ποινικές υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ASAE μπορούν επίσης να καταγγέλλονται με χρήση [εντύπου καταγγελίας](#) που διατίθεται στον ιστότοπο της ASAE.

Σε περίπτωση καταγγελίας παράνομης πράξης η οποία δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ASAE, η καταγγελία διαβιβάζεται στην αρμόδια αρχή.

Η καταγγελία πρέπει να συντάσσεται με πλήρη και στοιχειοθετημένο τρόπο, με αναγραφή, στο μέτρο του δυνατού, λεπτομερών πληροφοριών για τα πραγματικά περιστατικά και το όργανο το οποίο αφορά, τον τόπο επέλευσης των πραγματικών περιστατικών (διεύθυνση και/ή λοιπά σημεία αναφοράς), τους λόγους της καταγγελίας και λοιπά συναφή ζητήματα. Σε περίπτωση ανώνυμης αναφοράς, περαιτέρω πληροφορίες δεν μπορούν να χορηγηθούν μεταγενέστερα.

Με την παραλαβή της καταγγελίας και των εκάστοτε καταθέσεων, η ASAE κινεί την ενδεδειγμένη διαδικασία, αν τα πραγματικά περιστατικά της καταγγελίας υποδεικνύουν διοικητική παράβαση που υπάγεται στον εφαρμοστέο συγκεκριμένο κανόνα. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η ASAE ενημερώνει τον πάροχο των αγαθών ή των υπηρεσιών προκειμένου να υποβάλλει τις παρατηρήσεις που κρίνει σκόπιμο εντός 10 εργάσιμων ημερών.

Μετά την ανάλυση του περιεχομένου των παρατηρήσεων και της ουσίας της καταγγελίας, η ASAE ενδέχεται να διαβιβάσει την καταγγελία σε άλλο όργανο που είναι αρμόδιο για το αντικείμενο της καταγγελίας ή να προτείνει το κλείσιμο της υπόθεσης σε περίπτωση που δεν δικαιολογείται η ανάληψη δράσης.

Εάν η ανάλυση των πραγματικών περιστατικών που παρατίθενται στην καταγγελία οδηγήσει σε δίκη, και αφότου έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίλυση της κατάστασης, η ASAE ενημερώνει γραπτώς τον/την καταγγέλλοντα/-ουσα (εάν έχει νομίμως προσδιοριστεί) για τις διαδικασίες ή τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν μετά την καταγγελία.

Λοιποί φορείς

Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Instituto da Segurança Social I.P. - ISS)

Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποτελεί δημόσιο φορέα με ειδικό καθεστώς που ορίζεται από τη νομοθεσία. Υπάγεται στην έμμεση κρατική διοίκηση και διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτονομία και ίδια περιουσιακά στοιχεία.

Είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της παροχής νομικής προστασίας. Η νομική προστασία αποτελεί δικαίωμα των φυσικών προσώπων και των μη κερδοσκοπικών οντοτήτων που δεν είναι σε θέση να καταβάλουν τα δικαστικά έξοδα σε περίπτωση απόλυσης, διαζυγίου, έξωσης, κατάσχεσης κ.λπ., ή των εξωδικαστικών διαδικασιών του συναινετικού διαζυγίου.

Η νομική προστασία περιλαμβάνει:

Νομικές συμβουλές – διαβούλευση με δικηγόρο για την τεχνική αποσαφήνιση της εφαρμοστέας νομοθεσίας σε συγκεκριμένα ζητήματα ή υποθέσεις όπου παραβιάζονται τα νόμιμα προσωπικά συμφέροντα ή δικαιώματα ή επαπειλείται η παραβίασή τους (δεν ισχύει για μη κερδοσκοπικές οντότητες).

Νομική συνδρομή (ευεργέτημα πενίας) – διορισμός δικηγόρου και καταβολή της αμοιβής του ή της αμοιβής του συνηγόρου που ορίζεται από το δικαστήριο (defensor officioso: συνήγορος κατηγορούμενων σε ποινικές διαδικασίες ή καθ' ων σε διοικητικές διαδικασίες), εξαίρεση από την καταβολή νομικής δαπάνης ή παροχή της δυνατότητας καταβολής με δόσεις, και διορισμός οργάνου εκτέλεσης (τα καθήκοντα του οργάνου εκτέλεσης εκτελούνται πάντοτε από δικαστικό επιμελητή).

Τα ακόλουθα πρόσωπα έχουν δικαίωμα νομικής προστασίας:

- Πορτογάλοι πολίτες και πολίτες της ΕΕ.
- Αλλοδαποί και ανιθαγενείς με έγκυρη άδεια διαμονής σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Αλλοδαποί χωρίς έγκυρη άδεια διαμονής σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης — σε περίπτωση που η νομοθεσία των χωρών προέλευσης αναγνωρίζει το ίδιο δικαίωμα σε Πορτογάλους πολίτες.
- Πρόσωπα τα οποία έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαφορετικό από το κράτος μέλος στο οποίο θα εκδικαστεί η υπόθεση (διασυνοριακές διαφορές).
- Μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα — έχουν το δικαίωμα νομικής συνδρομής μόνον με τη μορφή της εξαίρεσης από τα νομικά έξοδα και λοιπές διαδικαστικές δαπάνες, τον διορισμό δικηγόρου και την καταβολή των εξόδων του, την καταβολή των εξόδων του συνηγόρου που ορίζεται από το δικαστήριο και τον διορισμό δικαστικού επιμελητή.

Όλα τα πρόσωπα που παρατίθενται παραπάνω πρέπει να αποδεικνύουν ότι δεν είναι σε θέση να καλύψουν τα έξοδα που συνδέονται με την αγωγή, την ανάθεση εντολής σε δικηγόρο κ.ο.κ.

Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία, πρόσωπα που, βάσει εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και τρεχόντων εξόδων του νοικοκυριού τους, τελούν σε αντικειμενική αδυναμία να καταβάλουν τα έξοδα της δίκης, λογίζονται σε οικονομική δυσπραγία.

Έντυπα αιτήσεων για τη χορήγηση νομικής συνδρομής μπορούν να ληφθούν ατελώς από κάθε γραφείο εξυπηρέτησης του κοινού του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε [ηλεκτρονική μορφή](#) στον ιστότοπό του.

Η αίτηση μπορεί να κατατεθεί αυτοπροσώπως ή ταχυδρομικά σε κάθε γραφείο εξυπηρέτησης πολιτών του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (παρακαλείστε να επισυνάψετε όλα τα αναγκαία έγγραφα).

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να μαθαίνουν εάν έχουν δικαίωμα σε νομική συνδρομή κάνοντας χρήση του προσομοιωτή νομικής προστασίας, που διατίθεται στη δεξιά στήλη της ακόλουθης ιστοσελίδας:
<http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-proteccao-juridica>

Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τη σελίδα [Νομική συνδρομή](#).

Επιτροπή Προστασίας Θυμάτων Εγκλημάτων (Comissão para a Protecção das Vítimas de Crimes)

Η Επιτροπή Προστασίας Θυμάτων Εγκλημάτων αποτελεί το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την παραλαβή, εξέταση και λήψη αποφάσεων επί αιτήσεων αποζημίωσης από το Δημόσιο τις οποίες υποβάλλουν θύματα βίαιων εγκλημάτων ή ενδοοικογενειακής βίας.

Η υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης βαρύνει το πρόσωπο που τέλεσε την αξιόποινη πράξη, ενίοτε ωστόσο το Δημόσιο μπορεί να προκαταβάλει την αποζημίωση αν ο αυτουργός δεν είναι σε θέση να την καταβάλει ή είναι αδύνατον η αποζημίωση να ληφθεί σε εύλογο χρονικό διάστημα και η ζημία έχει διαταράξει σε σημαντικό βαθμό το βιοτικό επίπεδο και την ποιότητα ζωής του θύματος.

Η αίτηση αποζημίωσης μπορεί να υποβληθεί έως ένα έτος μετά την ημερομηνία τέλεσης της αξιόποινης πράξης, ή σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, έως ένα έτος μετά την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης. Τα θύματα που ήταν ανήλικα κατά τον χρόνο τέλεσης της αξιόποινης πράξης μπορούν να υποβάλουν αίτηση έως ένα έτος μετά την ενηλικίωση ή τη χειραφέτησή τους.

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί με χρήση του ειδικού εντύπου, το οποίο διατίθεται στις εγκαταστάσεις της Επιτροπής ή στα Γραφεία Αρωγής Θυμάτων της Πορτογαλικής Ένωσης Στήριξης Θυμάτων (APAV). Στον ιστότοπο της εν λόγω επιτροπής διατίθεται επίσης [έντυπο καταγγελίας](#).

Το θύμα απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής δαπανών και εξόδων για την υποβολή της αίτησης και τα έγγραφα και τα πιστοποιητικά που απαιτούνται για την αίτηση μπορούν επίσης να χορηγηθούν ατελώς.

Εάν η αξιόποινη πράξη τελέστηκε στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αίτηση για την καταβολή αποζημίωσης από το οικείο κράτος μπορεί να υποβληθεί στην Επιτροπή Προστασίας Θυμάτων Εγκλημάτων εάν ο αιτών έχει τη συνήθη διαμονή του στην Πορτογαλία.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 05/02/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.